

CYFARFOD	PWYLLGOR CRAFFU GOFAL
DYDDIAD	30 IONAWR 2018
TEITL	Cynllun Alltwn – Diweddariad ar y cynnydd a datblygiad y gwaith
AWDUR	Mari Wynne Jones
AELOD CABINET	Y Cyngorydd W Gareth Roberts

Cefndir

Yng nghyfarfod y Pwyllgor Craffu Gofal ar 17 Tachwedd 2016, cyflwynwyd adroddiad yn deillio o ymchwiliad a gynhaliwyd gan y Pwyllgor i'r gwaith o integreiddio gwasanaethau gofal ac iechyd trwy Gynllun Alltwn. Fel rhan o'r adroddiad, cyflwynwyd 10 argymhelliaid ac fe gyflwynodd yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant eu hymateb i'r argymhellion yn y Pwyllgor.

Bwriad yr adroddiad yma yw amlinellu y cynnydd a wnaed os hynny o ran gweithredu'r cynllun ac hefyd y camau a gymerwyd i ymateb i argymhellion yr ymchwiliad.

Argymhelliaid 1: Bod model gweithio integredig Cynllun Alltwn yn cael ei ymestyn ar draws y Sir ar fyrder

Mae'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014 bellach yn weithredol ac mae'r timau i gyd eisoes wedi dechrau gweithio mewn ffordd wahanol. Mae enghreifftiau da o'r gwahanol dimau sydd yn dangos bod y gweithwyr yn meddwl mewn ffordd wahanol. Mae tystiolaeth bod gweithwyr yn edrych ar gryfderau unigolion a'u teuluoedd yn y lle cyntaf gan drefnu pecynnau gofal dim ond pan fo hynny yn hollol angenrheidiol.

Mae'r timau o staff y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd yn y broses o drosglwyddo i mewn i'r strwythur ardal newydd.

Mae gweithlu yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant wedi eu rhannu i 5 hwb ardal. Mae Arweinwyr Ardal ac Ymarferwyr Arweiniol wedi eu penodi ar gyfer y 5 ardal ac yn weithredol ers Mai 2017. Mae Cyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd wedi penodi Arweinydd Trawsffurfio i arwain ar ymledu'r gwaith i'r 5 ardal.

Bydd y cynllun yn cael ei ymestyn i 5 hwb ar draws y Sir:

- Ardal Bangor
- Ardal Caernarfon

- Ardal Llyn
- Ardal Eifionydd/Gogledd Meirionnydd
- Ardal De Meirionnydd

Bydd gan y swyddi leoliad gwaith penodol, ond bydd disgwyl i bob swyddog weithio'n hyblyg er mwyn cefnogi safleoedd eraill, lle bo hyn yn hyfyw'n weithredol ac yn broffesiynol, i sicrhau darpariaeth gwasanaeth diogel ac effeithiol.

Mae dod o hyd i leoliadau addas i gartrefu'r timau integredig wedi bod yn sialens mewn rhai ardaloedd. Bellach mae lleoliadau wedi eu hadnabod ac mae 4 tîm eisoes wedi eu lleoli o fewn yr ardaloedd newydd. Bydd Tîm Bangor yn symud i leoliad ym Mharc Menai yn y flwyddyn newydd.

Mae sesiynau hyfforddiant wedi eu cynnal i weithlu'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol ac mae cyfres o weithdai wedi eu cynnal i gefnogi Arweinwyr y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd i weithredu newidiadau a chynnal momentwm.

Argymhelliad 2: Blaenoriaethu cynlluniau i wella dealltwriaeth ac ymrwymiad uwch reolwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd i ddulliau gweithio Cynllun Alltwn.

Mae Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr a Cyngor Gwynedd wedi ymrwymo i'r egwyddor o weithio'n integredig.

Bwrdd Gwasanaeth Integredig Gwynedd sydd yn gyfrifol am lywodraethiant cyffredinol y timau. Aelodaeth y Bwrdd yw:

- Ffion Johnstone (Cyfarwyddwr Rhanbarth Gorllewin BIPBC)
- Eleri Roberts (Cyfarwyddwr Rhanbarth Cynorthwyol – Gwasanaethau Cymunedol Gorllewin BIPBC)
- Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol CG)
- Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant CG)

Mae Uwch Reolwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd yn ymrwymedig i ddatblygu gwasanaethau integredig sy'n seiliedig ar gynllun Alltwn ac wedi ymrwymo i gyfarfodydd cynllunio misol.

Roedd Uwch Reolwr Oedolion Gwynedd yn rhan o'r gwaith peilot dechreuol yn Alltwn cyn gadael ar gyfnod mamolaeth ac felly gyda dealltwriaeth o'r dulliau gweithio. Y mae wedi ymrwymo i gyfarfodydd wythnosol gyda'r Arweinwyr Ardal.

Mae Uwch Reolwr Trawsffurfio Cyngor Gwynedd, Uwch Reolwr Oedolion a'r Arweinydd Trawsffurfio o'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i raglen ddwys i gefnogi'r 5 tîm ardal i weithredu dulliau gweithio cynllun Alltwn rhwng y flwyddyn newydd a'r Hydref 2018.

Argymhelliad 3: Dynodi Uwch Reolwyr o'r ddau sefydliad i fod yn gyfrifol am symud rhwystrau penodol i gyflawni rhai elfennau o Gynllun Alltwn sy'n cael ei hadnabod gan Aelodau Tîm Alltwn.

Yr Arweinydd Trawsffurfio fydd yn arwain y broses trawsnewid drwy greu'r pum tîm integredig effeithiol gan sicrhau cysondeb mewn ymarfer a dull, a sicrhau bod unrhyw anawsterau neu rwystrau a brofir yn cael eu trin yn effeithiol. Bydd y swyddogaeth yn golygu cydlynu timau prosiect lleol, gan sicrhau bod yr holl bersonél sydd ynghlwm yn deall eu swyddogaethau'n llwyr, ac yn eu cyflawni'n effeithiol. Bydd yr Arweinydd Trawsffurfio yn adrodd yn uniongyrchol i'r Uwch Reolwr Oedolion.

Mae'r ffordd newydd o weithredu yn rhoi pwyslais ar gefnogi'r timau i geisio dileu rhwystrau yn lleol. Rôl yr Arweinyddion yw cefnogi'r timau i adnabod a dileu rhwystrau eu hunain ac i weithredu ar y rhwystrau na ellir eu diwallu yn lleol.

Mae rhwystrau na ellir eu datrys yn cael eu huchafu i uwch swyddogion i'w gwaredu sydd yn cynnwys Pennaeth yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant, y Gyfarwyddwraig Gorfforaethol; Cyfarwyddwraig Rhanbarth Cynorthwyol Gwasanaethau Cymunedol a'r Gyfarwyddwraig Rhanbarth Gorllewin Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr

Argymhelliad 4: Bod Uwch Reolwyr cymwys yn llenwi bylchau dros dro er mwyn cyfarch y prinder staff/swyddogion rheng flaen i gynnal y gwasanaeth craidd mewn rhai ardaloedd.

Os ydyw'r Gwasanaeth am sicrhau eu bod yn cyflawni eu pwrpas, bydd angen sicrhau fod adnoddau staffio digonol o fewn y timau adnoddau cymunedol integredig i gynnal y sgysiau cychwynol pwysig gyda dinasyddion Gwynedd. Mae tystiolaeth yn nodi pwysigrwydd cael y sgysiau cywir gydag unigolion a neilltuo digon o amser i sicrhau ein bod yn cydweithio gydag unigolion i adnabod beth sy'n bwysig iddynt a sut allant adeiladu ar eu cryferau eu hunain a manteisio ar adnoddau ataliol yn y gymuned er mwyn cwrdd a'r amcanion personol mewn modd sydd yn sicrhau ein bod yn cael y datrysiadau cywir y tro cyntaf. Trwy roi buddsoddiad amser yn y sgwrs gychwynol, bydd yn arwain at leihad yn y galw a'r angen am wasanaethau statudol i'r dyfodol.

Mae strwythur staffio newydd a rhaniad staff ar gyfer y 5 tîm ardal wedi ei gytuno ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol ac wedi rhoi sicrwydd a sefydlogrwydd i'r gweithlu. Rydym wedi llwyddo i benodi i swyddi gwag ar sail cytundebau parhaol. Mae rhai bylchau yn parhau o fewn timau o ganlyniad i fylchau dros dro (cyfnodau mamolaeth).

Mae recriwtio i amrediad o swyddi o fewn y maes iechyd a gofal yn heriol iawn mewn rhai ardaloedd o Wunedd. Yn ddiweddar mae'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol wedi profi

trafferthion recriwtio i swyddi gofalyddion, Nyrsys Cymunedol a Gweithwyr Cymdeithasol gwag yn Ne Meirionnydd. Bydd y Gwasanaeth yn cyfrannu i Ymchwiliad y Pwyllgor Craffu i'r maes yma yn ystod 2018.

Mae cynllun Cysylltwyr Cymunedol yn cael ei dreialu yn yr ardaloedd lle mae swyddog o'r trydydd sector wedi eu lleoli gyda'r timau integredig. Yn ogystal, bydd y gwasanaeth Cyngori ac Asesu Oedolion ar ei ffurf bresennol yn dod i ben ddiwedd Ionawr 2018 a bydd y gweithlu presennol yn cael eu rhannu i'r 5 tîm ardal. Yn ogystal, bydd cydleoli gyda gweithlu y Bwrdd Iechyd yn arwain at lai o ddyblygu. Bydd yr uchod yn atgyfnerthu y gweithlu yn y timau.

Argymhelliad 5: Dod a'r cytundeb cyfredol i ben gyda'r arbenigwyr allanol a phenodi arbenigwyr allanol a phenodi arbenigwr addas i gynnal Arolwg a Holiadur boddhad cwsmer gyda Defnyddwyr a dadansoddi'r atebion.

Mae'r Bwrdd Iechyd a Chyngor Gwynedd wedi bod yn defnyddio arbenigedd cwmni Vanguard sydd yn arbenigo mewn gwaith systemau. Comisiynwyd ymgynghorydd i gefnogi gyda rhaglen hyfforddiant i'r gweithlu. Nid oes cytundeb pellach i fod yn defnyddio arbenigedd y cwmni ond defnydd achlysurol a'r arbenigedd fel bo angen.

Mae Uwch Reolwr Trawsffurfio Cyngor Gwynedd yn y broses o gwblhau cwrs gweithio mewn dull systemau. Bydd y Cyngor yn defnyddio ei arbenigedd i gefnogi y newid i'r dyfodol. Yn ogystal, mae'r Uwch Reolwr Oedolion wedi cwblhau cwrs corfforaethol Arweinyddiaeth Ffordd Gwynedd ac mae'r Arweinwyr Ardal yn y broses o gwblhau'r un cwrs.

Mae'r cwestiwn yn codi pa mor effeithiol ydi holiaduron o ran faint o bobl wnaiff ymateb. Mae'r Adran yn edrych ar ffyrdd eraill o gofnodi boddhad cwsmer megis paratoi fideos byr, creu 'pen pictures' sydd yn nodi'r gwahaniaeth rydym yn ei wneud i fywydau unigolion, ymweld a thrafod wyneb yn wyneb.

Fel rhan o'r gwaith yn Alltwen, sefydlwyd mesurau newydd sydd yn mesur a ydi'r timau integredig yn cwrdd â'u pwrpas o 'Fy helpu i fyw fy mywyd fel rwyf yn ei ddymuno'. Mae'r mesuryddion yn rhoi pwyslais ar lais a barn yr unigolyn ac yn rhoi cyfle iddynt nodi eu barn am y gwasanaeth ac os ydynt yn teimlo eu bod yn gwneud cynnydd mewn perthynas â'i amcanion personol.

Mae adroddiadau yn cael eu llunio allan o'r ymatebion sydd yn helpu'r Arweinyddion i werthuso ffyrdd newydd o weithio, adnabod anghenion sydd ddim yn cael eu diwallu a gwella yn barhaus.

Mae gwaith pellach angen ei wneud ar y cyd gyda'r Bwrdd Iechyd i sicrhau cofnod o foddhad y cwsmer drwy eu holl daith gofal, nid yn unig ymyrraeth yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant. Bydd yr Uwch Reolwr a'r arweinydd trawsffurfio yn cefnogi'r ardaloedd i ddatblygu'r gwaith yma ymhellach fel rhan o'r rhaglen waith ddwys gyda'r ardaloedd.

Argymhelliad 6: Asesu'n ofalus y mesurvyddion cyfredol gan osod gwaelodlin a tharged ar gyfer pob un.

Fel rhan o'r rhaglen waith i gefnogi ymledu dull gweithio Alltwn i 5 ardal, bydd angen adolygu'r mesurau ansoddol sydd wedi eu datblygu o ganlyniad i'r ffordd newydd o weithio. Bydd y mesurau yn esblygu ac addasu dros amser. Fel sydd wedi ei nodi yn 4:5, mae'r mesurau newydd yn rhoi pwyslais ar lais yr unigolyn ac yn symud i ffwrdd o ddata meintiol a thargedau adrannol gan roi pwyslais ar fesuryddion ansoddol sydd yn nodi targedau personol unigolion.

Er bod y mesurau yn seiliedig ar y dysgu o'r gwaith yn Alltwn, daeth yn amlwg nad oedd y gweithlu yn ymrwymedig iddynt gan nad oeddynt yn deall eu gwerth ac ychydig o ddefnydd o'r mesuriadau oedd yn cael eu gwneud.

Mae sesiynnau 'collaborative conversations' wedi eu cynnal ar gyfer y gweithlu integredig sydd yn gwella eu dealltwriaeth ac yn atgyfnerthu'r angen i fesur sut ydym yn gwybod ein bod yn cyflawni beth sy'n bwysig i'r unigolyn.

Yn ogystal, mae'r Uwch Reolwr Trawsffurfio wedi cynnal gweithdy ar fesurau gyda'r Arweinyddion gyda'r bwriad o wneud gwaith pellach gyda phob ardal yn unigol.

Argymhelliad 7: Dynodi Uwch Reolwr i wneud asesiad o drefniadau dydd i ddydd o safbwynt delio gyda galwadau ffôn Cynllun Alltwn er mwyn arbed colli galwadau a gwella Cyfathrebu gan gynnwys manylion a chymhariaeth am drefniadau rhannu gwybodaeth Cynghori ac asesu ymhob ardal o Wynedd.

Mae'r Uwch Reolwr Busnes yn gyfrifol am sicrhau trefniadau cefnogaeth dydd i ddydd gweinyddiaeth. Bellach, mae cefnogaeth weinyddol llawn amser yn Alltwn. Bydd cefnogaeth weinyddol yn cael ei ddarparu ar gyfer y 5 hwb ardal. Mae'r newidiadau yn rhoi cyfleon i fanteisio ar ddatblygiadau technoleg i hwyluso gwaith ynghyd ac ail edrych ar brosesau gwaith i sicrhau ein bod yn defnyddio ein hadnoddau yn y dull mwyaf effeithiol ac yn sicrhau gwell mynediad i'r cyhoedd.

Mae sesiynau staff wedi eu cynnal i drafod datblygu'r Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yng Ngwynedd. Neges glir o'r sesiynau oedd pa mor allweddol a chyfoes yw sicrhau fod pobl Gwynedd yn glir o'r her sy'n wynebu'r maes. Mae'r rhaglen waith sy'n cael ei ddatblygu yn rhoi ffocws ar sicrhau y gellid cynnig gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth ar lefel lleol gan nodi hefyd yr hyn sydd angen ei flaenoriaethu dros y misoedd nesaf. Bydd y gwasanaeth Cynghori ac Asesu Oedolion yn dod i ben yn ei ffurf bresennol ddiwedd Ionawr a bydd y gwasanaeth IAA yn cael ei ddarparu yn uniongyrchol gan y timau ardal.

Yn benodol o ran ceisio cynyddu'r ffocws ataliol a lleol, mae rôl y 'Cysylltwr Cymunedol' yn cael ei dreialu o fewn tri o'r Timau Cymunedol Integredig. Mae'r rôl yn cynnig cyfle i ystyried manteision plethu adnodd o'r trydydd sector o fewn y timau ac yn ddatblygiad o hyn sydd ar waith yn barod yn ardal Alltwn (swyddog gofal a thrwsio yn rhan o'r tîm) a rôl y 'social prescriber' (Mantell Gwynedd) yn Arfon.

Un elfen o rol y Cysylltydd Cymunedol yw cyfoethogi dealltwriaeth aelodau o'r tîm ynglŷn â'r cyfleoedd sy'n bodoli o fewn cymunedau, yn ogystal hefyd a sbarduno gweithgarwch cymunedol sy'n hybu llesiant trigolion.

Argymhelliad 8: Darparu gwasanaeth integredig llawn rhwng 8:00 a 20:00 dros 7 diwrnod yr wythnos.

Mae cytundeb bod angen ymestyn y ddarpariaeth dros 7 diwrnod. Fel rhan o ail strwythuro'r gwasanaeth Oedolion Iechyd a Llesiant, adolygwyd swydd ddisgrifiadau'r gweithlu i gynnwys:

“Gweithio oriau anghymdeithasol yn achlysurol yn ôl yr angen”. Mae ystyriaeth yn cael ei roi i ymestyn oriau agor y gwasanaeth yn ystod yr wythnos ynghyd a gweithio penwythnosau. Bydd disgwyliad i ddeilydd y swydd fod yn rhan o unrhyw drefniadau gaiff eu sefydlu ar sail rota”

Byddai'n fwy buddiol ymestyn y gwasanaeth i 7 diwrnod o 9 dan 5 yn gyntaf er mwyn gallu mesur y galw ar y gwasanaeth yn ystod yr oriau craidd.

Rhaid bod yn ofalus fod unrhyw newid mewn oriau ddim yn amharu ar y gallu i ymateb yn effeithiol yn ystod oriau craidd ac yn cyd-fynd a'r egwyddor o gadw perchnogaeth dros achos. Bydd yn sialens gweithredu ymestyniad mewn oriau a dyddiau gwaith o fewn y gweithlu presennol heb adnoddau staffio ychwanegol. Mae gan weithwyr yr awdurdod lleol lwyth gwaith penodol ac yn gweithio mewn ardal ddaearyddol benodol sy'n cyd-fynd a'r egwyddor o gydlynedd achos a chadw perchnogaeth. Ystyriaeth arall sydd angen cadw mewn cof ydi trefniadau gweithio yn unig a diogelwch staff.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi wynebu heriadau yn ymestyn eu gwasanaeth nyrsio ardal o 8yb - 8yh. Yn bennaf oherwydd nad oes dim cynnydd yn y lefelau staffio. Mae'r nyrsys cymuned yn gweithio dros 3 shifft. Rhai dyddiau o 8 tan 8, 8 tan 4pm a 12 tan 8pm. Maent yn nodi fod trefn shift yn gwanhau'r gwasanaeth ar gyfnodau penodol ac yn golygu mwy o deithio er mwyn ymateb i ardal ddaearyddol fwy. O ran y math o waith y maent yn ei wneud rhwng 5 a 8pm mae yn gyfuniad o waith wedi ei drefnu ymlaen llaw a galwadau i weld pobl hollol ddiethr pan fyddent yn cael galwad gan y gwasanaeth GP allan o oriau.

O ran ymestyn i weithio 8:00 tan 20:00 mae'r staff ar y ward yn gwneud hyn yn barod ac yn gweithio 3 diwrnod x 12 awr. Fe fyddai rhai yn gweld hyn yn ddeniadol o ran bod rhywun wedi gorffen gwneud ei oriau am yr wythnos mewn tridiau. Mae hyn yn codi problemau o ran parhad y gofal (continuity) gan y gall aelodau o staff fod i ffwrdd o'i gwaith am ddyddiau rhwng shifftiau sy'n golygu bod yna ddiffyg perchnogaeth tuag at y cleifion. Gall hyn olygu llawer mwy o 'hand offs' i'r cleifion a teuluoedd a gall achosi problemau o ran diffyg cyfathrebu rhwng y staff .

Wedi sefydlu'r Timau Adnodd Cymunedol Integredig o fewn y 5 ardal, bydd gwaith pellach yn cael ei gynnal i weld a oes digon o dystiolaeth a chyfiawnhad i ymestyn oriau a dyddiau y gwasanaeth. Rhaid cael eglurdeb ynglŷn â pha sgiliau sydd ei angen i gwrdd â'r angen ym mhob

ardal wedi oriau craidd. Caed cais yn ddiweddar i'r gwasanaeth ystyried cyflogi gofalyddion cartref i weithio dros nos. Gwnaed ymchwil i'r galw ac angen ac roedd y dystiolaeth yn nodi fod yna angen am weithiwr gyda sgiliau arbenigol nyrs i ymateb ac na fyddai gofalyddion wedi bod yn addas.

Argymhelliad 9: Dynodi Uwch Reolwr i gynllunio a darparu un system electronig integredig ar gyfer holl drafodion Cynllun Alltwen.

Mae'r system rheoli achosion cenedlaethol ar gyfer y maes gofal ac iechyd cymunedol (WCCIS) yn galluogi rhannu cofnodion o fewn timau integredig. Rydym wedi ymweld â thimau integredig ym Mhowys ac wedi gweld tystiolaeth o hyn ar waith. Mae'r Cyngor wedi dechrau defnyddio WCCIS ers mis Awst 2017. Mae'r Bwrdd Iechyd (Betsi Cadwaladr) wedi arwyddo cytundeb gyda darparwr y system, ond hyd yma nid yw wedi cyhoeddi dyddiad ar gyfer ei mewnosod. Mae'r Uwch Reolwr Trawsffurfio yn trafod gyda'r Cyfarwyddwr Ardal a'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol ar gyfer Gwybodeg o fewn y Bwrdd Iechyd, er mwyn ceisio sicrhau bod y timau integredig (fel tîm Alltwen) yn cael budd o WCCIS mor fuan â phosib.

Argymhelliad 10: Sefydlu trefn o adrodd yn wythnosol ar wllau preswyl, nyrsio ac EMI sydd ar gael ymhob ardal o Wynedd

Mae adroddiadau ynghylch argaeledd gwllau yn yr ardal yn cael ei rannu gyda'r Arweinyddion Ardal, Uwch Swyddogion Cyngor Gwynedd a cydweithwyr y Bwrdd Iechyd yn wythnosol. Mae'r adroddiadau yn rhyddhau amser swyddogion i ymateb yn amserol pan yn ceisio dod o hyd i gartrefi gofal addas ac yn hwyluso cydweithio rhwng asiantaethau.